



Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző: *Mécs Alajos*
Cím: *Van már lakás - a Gellérthe-
gyen*

Forrás: *Magyarország*
Bp 1923. 4. 8.

(Idő) (Köt. v. füz.) (C)

Osztályozás

Tárgy *728*

Hely

Idő

"1923"

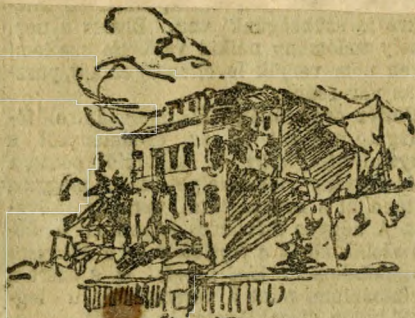
Szám

Van már lakás — a Gellérthegyen

— A Magyarországi Könyvtári Társulás —

A népjóléti minisztérium lakásrendelet-tervezete még csak tervezet, de senki sem vonhatja kétségbe zseniális voltát. A Messias még nem született meg, de a pusztai jövőt jelző csillagok fénye elég-séges volt, hogy mélyreható változásokon essék át a társadalom. Nem tudhatni, hogy mit reméltek a remekműtől az alkotók: országos békét, avagy harcot, a lelkek megnyugtatót, avagy felvil-lanyozást, de mindenesetre egy eddig nem várt sikerrel máris beszámolha-tunk. A rendelet önvallomásra készítette az embereket s miután senkisé ismeri megbízhatóan önmagát, kölcsönös és bölcs megértéssel a felebarátjáról nyil-

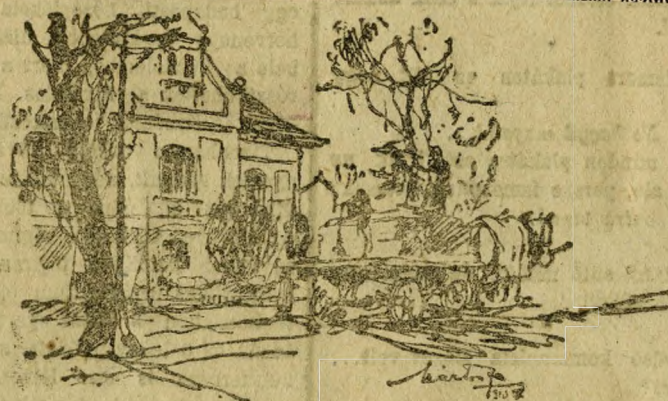
latkozott. Ezekből a helyzetjelentésekből még a vak is láthatja, hogy Magyarorszá-gon minden embernek jól megy a sora: keresete — óriási, munkateljesítménye — semmi. A boltosok a háziurakat vádolták illegitim jövedelemmel, a polgárok a ke-reskedőket és a háziurakat, az albérlők a főbérlelőket s az állam valamennyiüket. Imuár nyilvánvaló, hogy az összes mi-nisztériumok között egyedül a népjóléti minisztérium töltötte be brilliánsan hiva-tását. Amit ezer esztendő során a világ legjelesebb koponyái nem tudtak meg-oldani, azt odafent egy könnyed tervezet-tel nyelbeültették: jólétet teremtetek s ezt, hogy kétség ne férjen hozzá, kölcsö-nös szavaztatással be is igazolták.



Sas táblabíró félbemaradt villája

A víz fenekére erősített ember fölénys nyugalmával — akinek már nagyon mindegy, vajon két centiméternyi vagy ezer méternyi magasságban táncolnak feje fölött a hullámok — igyekeztem a rendeletet megelőző munkálatokba bele-élni magamat, de nem tudtam. Boldog-ságot teremteni a semmiből, ez utóvégre mégsem gyerekjáték, különösen, ha annak az az alapfeltétele, hogy Budapesten házat épít-senek. Tanulmányutra indultam. Forró aggyal és égő szemmel kutattam és figyeltem. Már az egész balpartot bejár-tam anélkül, hogy egy egészséges gondo-latom támadt volna, vagy egy biztató jelenségre bukkantam volna.

Mindenről lemondva, bandukoltam a Ferenc József-hídon Budára, amikor egy váratlan látvány teljesen felvillanyozott. A gellérthegyi tavasz gyermeki bájjal egy pipacsörös új háztetőt ölelt körül.



Schmidt József gőzmalomtulajdonos építkezése

— Heureka! — kiálték — itt építenek! Régen nélkülözött friss malterzsag len-gedezett a fák között, tele tündével szívtam. Az isteni aroma lecsalt egészen a Ménési-utra. Szemet-lelket gyönyörköd-tető látványban volt részem. A kocsitól el-tűntek a jólismert dadák és a fehér gyer-mekkoscsik helyett téglát szállító tár-szekerek nyikorogtak az út porában. Az utmenti padokról a jobbról-balról fröcs-kendező mész és vakalathulladék a napon sütkérező henyélőket a rétek pázsitjára kergette. A tavaszi kertmunkálatok vas-kosabb formában folynak itt. A fákát tövestől vágják, mely gödröket ásnak, sőt egyes helyeken már a betontalapzat jelzi, hogy az őszel már nyaralni fog-nak. A kertek mélyéből fűrészelés, kala-

pácsolás és a pallórok udvarias vezény-szava hallatszik. Az ember nem hisz a szemének, háromszor kipróbálja fülét, de a tények nem változnak. Való igaz, hogy építenek. A Ménési-ut rövid útvonalán négy villát húznak fel és körülbelül öt van tétő alatt, csak a boldog tulajdonosokat várják. Hogy kik építkeznek, azt bajos meg-

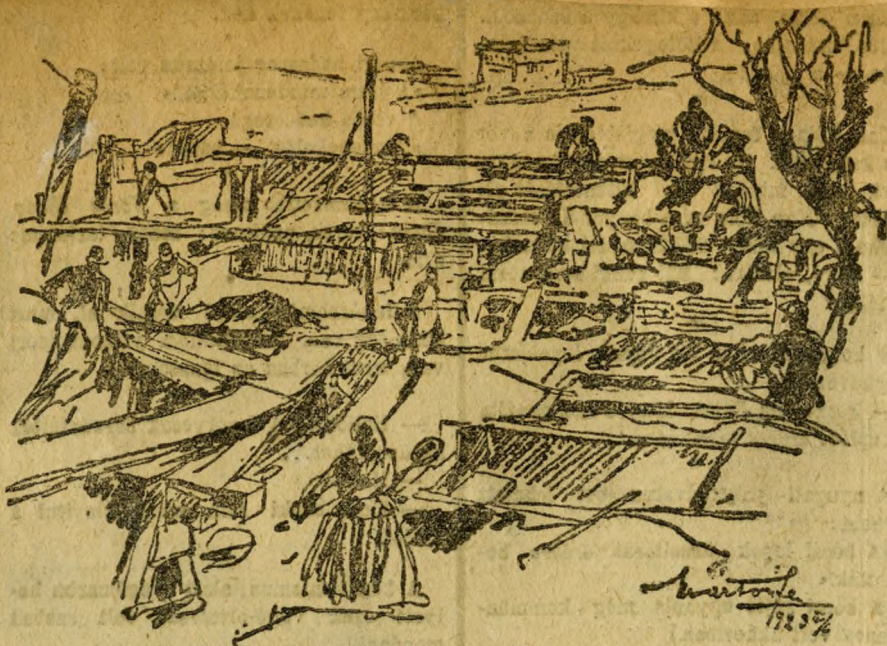
tudni, a kőművesek nagyon diszkrét emberek s legfőképpen az építész ur nevét árulják el, aki a munkát vállalta. Az egyik telek végében egy építész emel magának családi kastélyt, a teleknek pedig a rosszabbik és magasabban fekvő helyén állítólag egy királyi herceg építet. Az apró téglátörmelékek végigborít-ják az egész Gellérthegyet, feljebb, a Kelenhegyi-úton szintén hat ház bujt ki a föld alól az első tavaszi napsugárra. Gazdáik foglalkozása igen változó. Magánzó, gőzmalomtulajdonos, bankár, táblabíró, rendőrtanácsos, sőt az egyik villatulajdonos foglalkozását úgy írta

körül az egyik álványozó: foglalkozása nagyon gazdag ember. A táblabíró ur egyemeletes villája félbemarád. Tető alatt áll, de az ablakokból hiányzik az ablakféltá, a vasgerendákról a padló, elárvult homokdombok gubbasztanak a telek minden sarkában. A rendőrtanácsosé szintén ilyen sorsra jutott, csak a közvetlen szomszédságukban dolgoznak elkészeredett dűhből egy elég esztos villán. Erről a



A „nádszajándék”

villáról mindenki tudja, hogy nádszajándék. Eddig huszmillió koronába került csak az építése. Az egyik szakértő azzal biztat, hogy ha még két hétig tart a munka, meglehet, hogy még huszmillióba fog kerülni. Az ősszel a Gellérthegyre felszállva, ezeröttszáz koronába került egy kocsis homok, ma tizenegyezer és ezer darab tegláért, amely békében negyven koronába került, ma 32–38000 koronát kérnek. A munkások bére azon a napon a következő volt: egy téglahordólány 60 koronát, egy kőműves 220 koronát kapott óránként és naponta kilenc és fél órát dolgoznak. A nagyarányú építkezésnek kiválóan kedvez a kitűnő éghajlaton kívül a telkek ára, amelyek a világ mindenféle pénzneméért kaphatók, csak magyar koronáért nem. Hosszas számítások után körülbelül azt lehet mondani, hogy egy 400 négyszögletes teleknek az átlagos ára nyolcemillió korona, de van olyan telek is, amit potom százhuszmillió koronáért vesztegetnek. Az



Lichtig Géza vezérigazgató jövőd hajléka

egyik telket most alakítják át valaményes keríté, már régen eladhatták volna, de a gazdája hollandus forinthez köti magát s mivel a vevő sosem tudja, hogy miként áll a hollandus forint s még egyszer a hegyre följönni nem akar, a tárgyalások mindig abbamaradnak. Vannak olyanok is, akik el nem adott telkükkel más-keppen spekulálnak, lenézik a többtermelést, hagyma- és káralábé-ültetés helyett lehengereltetik a fekete humusz és fehér vonalakat főtetnek rá. Kiadják bérletbe, mint tennispályát. Rövid másfél óra alatt tizenhét építkezést számoltunk össze. Egy hegylakó biztatott, hogy nézzem meg, a Rezeda-utcában is építenek. Elhitttem neki.

A bérlo és a háztulajdonos között felmerült csunya vitákat ezen a vidéken úgy különbözik ki, hogy csak a háziur számára rendezik be a házat. Mindent összevéve, az itteni tapasztalatok után az építkezés föltételei ma a következők: a telek hegyoldalban fekszen, minimális ára 6–8 millió legyen. A házat legfeljebb két lakásra szabad tervezni. Az építkezési anyagok ára föltétlen emelkedjék, mert csak így élvezet homokba és mészbé spekulálni.

A tabáni oldalon cresskedtem le, s úgy rémlett, hogy a Naphegyen szintén körmives legények mozognak. Tagadhatatlan: a jövő biztató. Husz lakással gazdagabbak vagyunk. A rendelet megtette hatását.

Mécs Alajos